

БИЛТЕН

Бр. 37
ЈАНУАР 2025.

ЦЕНТАР ЗА МЕЂУНАРОДНЕ ПОСЛОВЕ

САДРЖАЈ

- **МЕЂУНАРОДНЕ АКТУЕЛНОСТИ.....3**
- **СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ОТВОРИЛА РЕКОНСТРУИСАНУ ЖЕЛЕЗНИЧКУ ДЕОНИЦУ.....3**
- **УДРУЖИВАЊЕ У ЦИЉУ ЈАЧАЊА САРАДЊЕ ЗА РАЗВОЈ ЕВРОПСКИХ ЖЕЛЕЗНИЦА.....4**
- **ПРОЈЕКАТ EU IMPRESS БИЋЕ ЗАВРШЕН У МАЈУ 2025.....5**
- **СПРОВЕДЕНО ПРОБНО ИСПИТИВАЊЕ У ОКВИРУ ПРОЈЕКТА ОДИСЕЈ У РУМУНИЈИ.....5**
- **КОМПОЗИТНА ШИНСКА СПОЈНИЦА СЕРТИФИКОВАНА ПРЕМА ПОСЛЕДЊЕМ СТАНДАРДУ.....7**
- **УЧЕШЋЕ UIC TopRail-а НА МЕЂУНАРОДНОМ САЈМУ ТУРИЗМА У ШПАНИЈИ...8**
- **УЧЕШЋЕ ПРЕДСТАВНИКА ИЖС НА МЕЂУНАРОДНИМ САСТАНЦИМА.....10**
- **ОДРЖАН САСТАНКА UIC ПЛАТФОРМЕ ЗА ОДРЖИВОСТ.....10**
- **ОДРЖАН САСТАНАК SER ФОКУС ГРУПЕ ЗА ПРИМЕНУ СПОРАЗУМА.....10**
- **„ЖЕНЕ НА ЖЕЛЕЗНИЦИ“.....10**

СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ОТВОРИЛА РЕКОНСТРУИСАНУ ЖЕЛЕЗНИЧКУ ДЕОНИЦУ

Премијер Северне Македоније, Христијан Мискоски, свечано је отворио прву деоницу будућег железничког правца између Скопља и Софије који се развија као део Паневропског коридора VIII. Деоница дужине 30,8 km, која укључује 3 велике и 6 малих станица, 5 мостова и један тунел, свечано је отворена 17. јануара у **Куманову**. Изграђена је 1956. године, али је саобраћај обустављен током 1994. године због лошег стања инфраструктуре.

Влада Северне Македоније је финансирала пројекат са 78 милиона евра, а подржале су га Европска унија и Европска банка за обнову и развој у циљу унапређења безбедности путовања, повећања регионалне повезаности и убрзања економског раста.

Железнички саобраћај ће се у почетку одвијати два до три пута недељно. Постоји значајан простор за побољшање капацитета возних средстава, чиме би се поспешило развој пуног потенцијала овог железничког правца. Ограничено пружање превозних услуга се делимично може приписати томе што већи део возних средстава националног превозника није у употреби.

Извор: <https://www.railwaygazette.com/infrastructure/rebuilt-section-of-future-skopje-sofia-railway-inaugurated>

УДРУЖИВАЊЕ У ЦИЉУ ЈАЧАЊА САРАДЊЕ ЗА РАЗВОЈ ЕВРОПСКИХ ЖЕЛЕЗНИЦА

Европско удружење закупаца железничких возних средстава (**AERRL**) поносно је објавило да је приступило чланству у Међународној железничкој унији (**UIC**). На овај корак су се одлучиле обе организације имајући у виду њихову посвећеност унапређењу железничког саобраћаја, пружању подршке иновацијама, као и промовисању одрживости и ефикасности железничког система.

У склопу свог чланства у UIC -у, удружење ће се фокусирати на следеће:

1. Примену Уредбе о субјекту задуженом за одржавање (**ECM**)
2. Промовисање иновација које ће заменити дизел вучу
3. Олакшавање мерења утрошка електричне енергије и фактурисања услуга превозницима широм Европе
4. Размену информација о будућем железничком мобилном комуникационом систему (**FRMCS**)

Удружење ће обезбедити широку мрежу експертизе и техничке документације, посебно у погледу примене иновативних технологија. Овом приликом, председник Удружења, **Fabien Rochefort**, изјавио је следеће: „Делимо уверење да је убрзање преласка са друмског на железнички саобраћај од суштинског значаја за ублажавање климатских промена. Комбиновањем наше стручности и искуства, циљ нам је да утичемо на подстицање иновација у индустрији и промовишемо ефикаснији, поузданији, безбеднији и профитабилнији железнички систем.”

Извор: <https://uic.org/com/enews/article/aerrl-joins-uic-strengthening-cooperation-for-european-railway-development>

ПРОЈЕКАТ EU IMPRESS БИЋЕ ЗАВРШЕН У МАЈУ 2025

Састанак Управног одбора за пројекат **IMPRESS** (Унапређење безбедности у железничком саобраћају кроз подизање свести и обуку) којим координира Одељење за безбедност UIC-а, а суфинансира га Европска унија, одржан је 20. јануара 2025. године у онлајн формату. На састанку је било речи о модулима обуке и текућим пилот пројектима. Сваки железнички партнер у пројекту (**FS, NS, PKP S.A.** и **SNCB**) организује обуку за едукаторе на којој се особље из њихове компаније упознаје са модулима обуке како би могли да обуче своје колеге, као и да поделе материјале намењене циљној групи као што су: особље задужено за обезбеђење, особље у продаји карата, кондуктери, чистачице, радници у малопродаји, итд.

Неколико пилот пројеката је већ започето, а остали ће бити реализовани до краја фебруара 2025. Пројекат **IMPRESS** ће бити завршен у мају ове године, а резултати ће се користити за ажурирање и побољшање завршних модула обуке. Тим поводом биће организована завршна конференција 14. маја у седишту UIC-а у Паризу.

Извор: <https://uic.org/com/enews/article/the-eu-impres-project-holds-its-fifth-steering-committee-meeting>

СПРОВЕДЕНО ПРОБНО ИСПИТИВАЊЕ У ОКВИРУ ПРОЈЕКТА ОДИСЕЈ У РУМУНИЈИ

Месец јануар протекао је у знаку новог поглавља пројекта ОДИСЕЈ, односно званичног почетка прве фазе примене пробног испитивања. Неколико иновативних технологија, развијених у оквиру пројекта, тестирано је у железничком радном окружењу на граници између Румуније и Молдавије. Овим испитивањем су обухваћене следеће активности:

- Детекција особа уз помоћ дрона са термалним камерама високе резолуције (детектују топлоту објеката и људског тела у окружењу где је слаба осветљеност)
- Интеграција дигиталног и виртуелног пасоша
- Континуирана аутентификација понашања заснована на вештачкој интелигенцији
- Примена мултимодалног система за подршку у одлучивању

У пробном испитивању учествовали су Одељење за безбедност **UIC**-а и румунска гранична полиција, што је осигурало да се у потпуности размотре потребе железничког сектора у пограничном раду.

Покретање дрона, ручни уређај за управљање дроном и камерама, и интеграција дигиталног пасоша

Romanian boarder police officers taking part in the pilot.

Испитивање је било спроведено у реалном времену у путничком возу, са три оперативна сценарија, омогућавајући румунској граничној полицији тестирање предложених могућности пројекта ОДИСЕЈ.

Први сценарио се фокусирао на проверу идентитета путника у возу, коришћењем ручних уређаја, омогућавајући да се изврше провере директно док су путници на седиштима.

Други сценарио обухватио је проверу идентитета изван воза, у објектима граничне полиције опремљеним са фиксним уређајима.

Start of the passenger train pilot activities at Ungheni border control point.

Трећим сценаријом је испитана детекција неовлашћених особа сакривених изван воза, коришћењем дрона, указујући на проширење могућности надзора изван непосредне близине граничних контролних пунктова. Ова активност је означила напредак за пројекат и резултати ове фазе су очекивани. У току је евалуација могућности пројекта како би се измерио утицај на железничке пограничне оперативне активности.

Решења произашла из пројекта биће подвргнута евалуацији у односу на метрику учинка и кључне индикаторе учинка (**KPI**) како би се измерио њихов утицај на функционисање железничких граничних прелаза. Друга фаза примене пробног испитивања планирана је за пролеће 2025. године.

Извор: <https://uic.org/com/enews/article/odysseus-train-pilot-tests-first-implementation-phase-begins-in-romania>

КОМПОЗИТНА ШИНСКА СПОЈНИЦА СЕРТИФИКОВАНА ПРЕМА ПОСЛЕДЊЕМ СТАНДАРДУ

Нови модел

и стари модел

Компанија **Exel Composites** из Финске саопштила је да је прва која је испунила захтеве након ригорозних испитивања и добила сертификат у складу са последњим стандардом **EN16843** за композитну шинску спојницу, направљену од стаклених влакана. Овај ажурирани ЕУ стандард за изоловане и неизоловане шинске спојеве, сада укључује строже захтеве за механичке и електричне перформансе. Нови производ је пројектован на начин да испуни веће захтеве за издржљивошћу при тешким условима као што су: продужено излагање UV зрачењу, влажним условима, наглим временским променама и великим температурним разликама.

Поменуте спојнице су произведене од висококвалитетних композитних материјала, погодне су за временске услове од тропских до арктичких, нудећи сигурну и једноставну алтернативу досадашњим производима на тржишту.

Испитивања су спроведена на затезање и савијање материјала, која су симулирала механичка напрезања која се јављају на шинским спојевима, укључујући силу приликом проласка возова и промене у геометрији колосека. Финска компанија је новим производом показала спремност да подржи растуће железничко тржиште где стандардизација, поузданост и вредност представљају кључне приоритете.

Извор: <https://www.railwaygazette.com/technology/composite-fishplate-certified-to-latest-standard/68176.article>

УЧЕШЋЕ UIC TopRail-а НА МЕЂУНАРОДНОМ САЈМУ ТУРИЗМА У ШПАНИЈИ

Група стручњака за железнички туризам из **UIC TopRail-а** одржала је први састанак у овој години, у Шпанској фондацији за железнице и посетила 45. Међународни сајам туризма **FITUR** у Мадриду. **FITUR 2025** се одржао у периоду од 24. до 26. јануара у Изложбеном центру у Мадриду, окупивши око 9.500 компанија из 156 земаља, приказујући понуду 884 излагача кроз 9 павиљона. Овом приликом, UIC Радна група за туризам је посетила штанд шпанског железничког превозника **Renfe**, како би истражила нове перспективе за железнички туризам у будућности.

Кључни циљеви дефинисани за 2025. годину

Током овог састанка истакнути су стратешки циљеви за 2025. годину, са фокусом на промоцију одрживости, побољшање железничког искуства и позиционирање железничког туризма као најпожељније опције. Главне иницијативе укључују следеће:

1. Покретање категоризације прилагођене туризму и награде (односи се на 10 принципа за постизање одрживијег утицаја туризма у градовима).

2. Фокус на одрживом туризму

UIC Недеља одрживих активности, заказана за 11. март у Паризу, омогућиће размену идеја о одрживом туризму и његовом утицају на железнички сектор.

3. Анализа будуће потражње

Актуелни трендови и потребе путника биће размотрени, како би се фокус ставио на железницу као најпожељнији вид одрживог транспорта за који се путници опредељују приликом обављања активности у своје слободно време. Прелиминарни резултати истраживања о будућем железничком туризму биће подељени током Недеље одрживих активности.

Успон железничког туризма

Растуће интересовање за путовање возом, као одрживим видом транспорта, указује на огроман пословни потенцијал. Железничке компаније не само да промовишу возове као еколошки прихватљиву опцију, већ и као привлачно искуство за путнике, са стављањем акцента на удобност за време путовања.

Глобална туристичка перспектива за 2025. годину

На основу процене Светске туристичке организације Уједињених нација, очекује се да ће број међународних туриста порасти између 3% и 5% у 2025. години, у поређењу са 2024. годином, под претпоставком да ће се наставити опоравак туризма.

У овој години балансирање раста са одрживошћу биће од суштинског значаја. Ова визија се одражава на два кључна тренда идентификована од стране стручњака:

- Прихватање одрживих пракси приликом путовања
- Истраживање мање познатих дестинација, што нуди нове могућности за локализованији и еколошки свеснији туризам.

Ови трендови истичу значај иницијатива **UIC TopRail** и иновативних решења, као што је шпански **Renfe Rail Pass** за туристе. То је јединствена карта-пропусница, која важи за неколико путовања, уз могућност плаћања од 4 до 12 вожњи кроз целу Шпанију, за период од месец дана.

Renfe Spain Pass

The reservation

Renfe јединствена карта-пропусница

Извор: <https://uic.org.com/enews/article/uic-toprail-kicks-off-its-2025-roadmap-for-rail-tourism>

УЧЕШЋЕ ПРЕДСТАВНИКА ИЖС НА МЕЂУНАРОДНИМ САСТАНЦИМА

„Инфраструктура железнице Србије“ а.д. (ИЖС) је, као активни члан међународних железничких организација: Међународне железничке уније (UIC), Заједнице европских железница и инфраструктурних компанија (CER), Железничке мреже Европе (RNE) и Међународне организације за железничку безбедност (COLPOFER), наставила са учешћем на састанцима ових организација. Одређене међународне активности и већи део састанака су одржани у онлајн формату.

ОДРЖАН САСТАНКА UIC ПЛАТФОРМЕ ЗА ОДРЖИВОСТ

Састанак Платформе за одрживост, Међународне железничке уније (UIC), одржан је 23. јануара у онлајн формату. Платформу за одрживост чине радне групе за заштиту животне средине од буке и вибрација, енергетску ефикасност, циркуларну економију, квалитет ваздуха и квалитет земљишта у железничком сектору.

Теме састанка биле су преглед достигнућа за 2024. годину и дефинисање циљева за 2025. годину, одржавање предстојећег догађаја „Недеља одрживих активности 2025“, покретање Центра за одрживост (ради остваривања тренда нулте емисије угљеника пре 2050. године). Поред тога, дискутовало се о плановима за 2025. годину, извештавању о корпоративној одрживости, као и о одрживим набавкама у складу са принципима циркуларне економије. На онлајн састанку је учествовала представница Центра за међународне послове.

ОДРЖАН САСТАНАК CER ФОКУС ГРУПЕ ЗА ПРИМЕНУ СПОРАЗУМА „ЖЕНЕ НА ЖЕЛЕЗНИЦИ“

Састанак CER фокус групе за пројекат имплементације *Споразума о женама на железници* је одржан у онлајн формату 30. јануара. Овом приликом презентован је упитник путем којег ће се прикупљати подаци потребни за припрему новог *Извештаја о женама на железници*, из домена родне равноправности и развоја каријере. Истраживање се заснива на осам области политике из *Споразума* које се односе на општу политику родне

равноправности, родно избалансирану заступљеност, запошљавање, баланс пословног и приватног живота, развој каријере, здравље и безбедност на раду, итд.

Потписивањем овог *Споразума* европских социјалних партнера 2021. године, CER и ETF су се обавезали да промовишу запошљавање жена у железничком сектору, да омогуће безбедност и равноправно опхођење на радном месту, као и прилику за развој каријере. У циљу процене напретка у остваривању ових циљева и спровођењу конкретних мера дефинисаних у *Споразуму*, поменуто истраживање спроводи консултантска кућа на пројекту, *L&R Social Research*, у име CER и ETF.

Први резултати ће бити припремљени и представљени током радионице, у оквиру пројекта који ће се одржати у Берлину 11-12. марта. На састанку су учествовале представнице Центра за међународне послове.